

Kávésok Lapja

XII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

2. szám.

Szerkesztőség:
Budapest, VIII., József-krt. 38. I. 5. Tel:32-1-05.

Felelős szerkesztő:
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31. Tel: 31-4-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Január 20-ig befizetendő az általányozott és zenés kávéházak vigalmiadója.

Január 24-én (péntek) délután 5 órakor előljárási ülés.

Január 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti-, külön- és rokkantellátásiadó.

Január 31-ig benyújtandó vigalmi adó általányozási kérvény.

Január 31-ig felmondható a rögzített kereseti-, jövedelem- és vagyonadó. Megfizetendő a zeneszerzői jogdíjak I. félévi részlete.

Február 5-ig megfizetendő az 1936. év I. negyedére (február) esedékes üzletbér első részlete.

Február 6-ig megfizetendő a nem általányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Február 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai február havi fényüzési és forgalmi adóátalányukat megfizetni.

Február 15-ig fizetik fényüzési adójukat azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Február 15-ig benyújtandók a járdafoglalási engedélyek iránti kérvények.

Február 28-ig kifizetendők a vigalmi adó hátralékok.

Meghívó

A Budapesti Kávésok Ipartestületének előljárási ülése f. évi január 24-én (pénteken) délután 5 órakor az ipartestület tanástermében

Ü L É S T

tart, melyre az előljárási ülést meghívja.

Budapest, 1936. január 15.

Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző.

Mészáros Győző s. k.
elnök.

Ujévi üdvözlések

Az évforduló ünnepe ez évben is, mint a múltban alkalmat adott arra, hogy az ipartestület előljárási ülése és tagjai meleg szeretettel köszöntsék az ipartestület fáradhatatlan elnökét. Ujév napján délután 6 óra körül mintegy ötvenen gyűltek egybe a Central kávéház külön helyiségébe. A megjelentek névsora a következő:

Gál Arnold, Szabó Sámuel, Dr. Strausz Vilmos alelnökök; *Bauer György, Böhm Ferenc, Bodó Adolf, Freiwirth Jenő, Grosz Ödön, Horti Károly, Katona István, Klauber József, Krasznér Menyhért, Lissauer Gyula, Propper Márton, Reiner István, Rónai Miklós, Singer Kálmán, Strasser Béla, Weingruber Ignác és Weingruber László, Balázs Elemér, Gerő Áron, Dr. Goldmann Oszkár, Kaiser Sándor, Markovits Lajos, Politzer Tibor, Rónai Ödön, Szlavek Károly, Pallai Miksa, Rónai Egon, Losonczi Gusztáv* a Budapesti Kávésok Áruforgalmi Rt. elnöke, *Kemény Imre* igazgató, *Kammermayer Antal* cégvezető, *Marton József* az ipartestületi tanonciskola igazgatója, *Dr. Havas Nándor* főjegyző, *Donath Andor, Tomcsányi Lajos és Vas István* ipartestületi tisztviselők, *Dr. Havas József, László Géza* és a *Mészáros család tagjai* és tisztelői nagy számban.

Az üdvözlések sorát *Gál Arnold* ipartestületi alelnök nyitotta meg, aki lelkes szavakkal fejezte ki az ipartestület előljárási ülése és vezetőségének üdvözlését és jókívánságait. Köszönetet mond *elnöknek* azért a nehéz és fáradhatatlan tevékenységért, amelyet az év küzdelmeiben kifejtett és kéri, hogy továbbra is lankadatlan ügyszeretettel és ismert tudásával és energiával vezesse az ipartestületet a jobb jövő felé.

Ezután *Reiner István* szólalt fel, aki kétszeres címen üdvözölte *Mészáros Gőző* elnököt.

„Reméli és abban bízik, hogy a jövő év végre más és jobb lesz, mint az elmúltak. A múltban eljutottunk ahhoz a ponthoz, amikor már azt hittük, hogy tovább nem lehet küzdeni. Iparunk egy tekinté-

Budapesti Központi Általános Tejcarnok Részv.-Társ. A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója
Tojás osztály

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: *46-2-65, 35-0-16. Interurbán: 34-6-68.

Sürgőny cím: „Köztejt Budapest”

lyes része válságokon ment keresztül és e részben *elnök* volt az, aki példaadó módon a küzdő kartársak mellé állott.

Szóvátessi a közelmúltban elhangzott és az *elnök* felé irányított támadásokat. Minden közéleti munkásság az illető vezetők munkájának kritizálásával jár, ezt nem is kellene szóvátenni, de jogtalan és helytelen a kritika, ha olyasmit támad, ami az ipar érdekében áll.

Majd saját és családja nevében fejezi ki őszinte hálaát és köszönetét *Mészáros Győző elnöknek*, aki a legnehezebb viszonyok mellett odaállott mellé és mindent megtett, hogy a nehézségeket leküzdhesse.

A szilveszter bizonyos reménységeket keltett fel, sajnos, ezeket nem látja indokoltaknak. Az ipar jövője reménytelen, megváltoztak az emberek és szokások, ha nem segítünk mi magunkon, a bajok még jobban fognak fejünk felett összetornyosulni. Arra kéri az *elnököt*, hogy a nehézségek és támadások ne kedvetlenítsék el, vezesse az eddigi módon az ipar sokat hányatott hajóját. Arra kéri a jó Istent, adjon *elnöknek* egészséget, boldogságot további felelősségteljes és küzdelmes munkásságához.

Elnök az üdvözléseket a következőkben köszönte meg: „Mint minden esztendőben, az idén se tudja palástolni megatottságát, amikor kartársai az Újév napján megjelennek, hogy szeretetüket és baráti érzésüket fejezzék ki. A közelmúltban olyan támadások és elgáncsolások érték, amelyek iparunkban eddig szokatlanok voltak, de ezeknek nem is tulajdonít jelentőséget. Célkitűzése mindig a kartársak boldogulása és az ipar érdeke és ebben a céljában nem hagyja magát semmi által megzavarni.

Mindazonáltal nagy megnvugvással veszi tudomásul, hogy az ipar tényleges értékeinek tekintélyes része ezen a napon megjelent és ez buzdításul szolgál a jövőben.

Szokás az, hogy ilyenkor az elmúlt évről számot adjunk. Sajnos, különösebb eredményeket nem tudunk felmutatni, de ez nem a mi hibánk. Ha az ipar érdekében akart cselekedni, soha időt és fáradságot

nem kimélt. Az üdvözlés értékét abban látja, amit Reiner István is szóvátett, hogy egyes dolgokat szűk látókörű, meg nem értő kartársak félremagyaráznak. Ami a jövő munkásságát illeti, a régi nyomokon kíván haladni és amit eddig megkezdett, azt folytatja a jövőben is.

Mindenkinek a jókívánságait egyenként is viszonozza és arra kéri az Istent, hogy a kávéipar érdekeinek előbbvitelét célzó munkásságában segítse meg. A megjelenteket arra kéri ajándékozzák meg bizalmukkal és segítsék törekvéseiben.

Az *Ég* áldását kéri mindenkire és mindenki boldogulását kívánja, hogy harmonikus együttműködésben lehessünk iparunk szolgálatára.

A megjelentek nagy tapsal és éljenzéssel hallgatták végig az *elnök* beszédét, majd *elnök családjának* meghívására a fehér asztalhoz ültek, ahol a díszesen terített asztal mellett folytatódott a felszólalások.

Elsőnek *Katona István* persziflálta a legutóbbi napok folyamán lezajlott sajtópolémiát, amit a megjelentek nagy kacagással és tetszéssel fogadtak.

Bodó Adolf hivatkozva az *elnökkel* fennálló 40 esztendő baráti kapcsolatára őszinte lelkesedéssel üdvözli őt. Érzí, hogy *Mészáros elnök* nemcsak egy ipartestület vezetésére, de nagyobb feladatokra is hivatva lenne. Kívánja, hogy még sokáig vezesse a kávéipart és poharát ő reá és családjára üríti.

Kraszner Menyhért örömmel csatlakozik az elhangzott felszólalásokhoz, amelyek *elnök* munkásságát méltányolják, azonban e dicséreték és elismerések nagyon szerények ahhoz a munkához, amelyet iparunk élén végez.

Dr. Strausz Vilmos a kávéipar iránt érzett szeretét és ragaszkodását fejezi ki és reámutat azokra a nehézségekre, amelyekkel az iparüzés jár. De, aki egyszer ehhez az iparhoz szegődött, nem tud tőle elszakadni, sorainkban vannak olyanok is, akik a viszonyok mostohasága folytán nem üzik az ipart. Kívánja, hogy ezek mihamarább újra az aktív működő kartársak közé soroltassanak.

Freiwirth Jenő szeretettel köszönti és üdvözli *Gerő Áront*, volt társát, aki most nem folytatja iparát és aki a napokban adja férjhez első leányát. A legnagyobb elismeréssel és szeretettel emlékezik meg az együttműködés idejéről és örömmel üdvözli *Gerő Áront*.

Weinoruber Iancé felszólalásában, *Mészáros elnök* családját, anvsát, nejét és gyermekeit élteti, akik munkájának hűséges társai és akik lehetővé teszik, hogy ideje tekintélves részét iparunk ügyeire szentelhesse.

Gros Ödön hivatkozással *Reiner István* felszólalására, édesanyját *özv. Reiner Mórnet* köszöntötte fel.

Marton József igazgató, magasröntü hazafias beszédében reámutatott arra, hogy az Újév napja olyan mérföld kő, amely mellett jó megállni és gondolkodni. Sok dolog történt, aminek nem kellett volna

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

Kőbányai Polgári Serfözde
gyártmánya

Chrómoztassa, nikeljeztassa felszerelését

NEMES EDE chromozó vállalatnál,

Budapest, VI., Nagvmező ucca 45.

Telefon: 18-9-80.

megtörténnie és megfordítva, sajnos, sok minden nem történt meg. Mint a jövő generáció nevelője látja és tudja, hogy *Mészáros Győző* elnök minden vonalon nagy és értékes tevékenységet fejt ki és a nagy, boldogabb Magyarország egyik harcosa. Ehhez a küzdelemhez sok kitartást, örömet és egészséget kíván. Reméljük, hogy a balsors tépte magyar nemzetnek ez az év végre jobb időket hoz.

Mészáros Győző elnök, mint házigazda, az elhangzott szeretetteljes szép szavakat úgy a maga, mint családja nevében hálásan megköszöni. A jövő feladata a kertész munkája, aki gyomlál és terebélyes fákat növel. Az élet útján megy előre, ahogy azt fiatalon néhai apósától tanulta. E pillanatban a jelenlévő fiatalokra gondol, *Rónai Egonra* és *Weingruber Lászlóra*, akikben a jövő harcosait látja. Szeressék ők is meg az ipart, mint ahogy mi szeretjük és kövessék iparunk nesztoraikat, legyenek iparunk mindenkor támogatói. Rögös útján elismerést nem vár, de a fiatalok erejét bekapcsolva indul a nagy célkitűzések elé, a boldogabb, jobb idők, nagy Magyarországnak megvalósulása felé. Szeretettel viszonzza a sok szépet és jót, de úgy érzi, hogy célkitűzései csak akkor valósulhatnak meg, ha mindannyian együtt érzünk és gondolkodunk. Az igaz kritikát mindenkor szívesen látja, de csak őszinteséggel.

Kalmár Sándor tréfás beszédében Gál Arnold alelnököt üdvözlö.

Gál Arnold üdvözlö a jövő generációt és felhasználja az alkalmat arra, hogy *Weingruber Ignác*ot születésnapja alkalmából üdvözlölje. A felszólalások ezzel véget értek és a társaság barátságos beszélgetésben még sokáig ült együtt.

A FŐPINCÉREK ORSZÁGOS EGYESÜLETE ÜDVÖZLÉSE

Január 7-én a *Főpincérek Országos Egyesületének* elnöksége jelent meg az ipartestület helyiségében, hogy az elnököt az újév alkalmából üdvözlöljék. A küldöttség tagjai: *Artner Alajos* elnök, *Braun József* titkár, *Árvai Lipót*, *Nagy Izidor* és *Berliner Izsó* vezetőségi tagok kíséretében.

Braun József titkár köszöntötte a testület elnökét az új esztendő alkalmával. Nagyon jól tudják és ismerik azt a munkásságot, amelyet az elnök az ipar érdekében fejtett ki és őszintén sajnálják, hogy elnök törekvései nem mindig járnak azzal az eredménnyel,

amelyet ő maga elé tűzött. Sajnos, a viszonyok és az emberek meg nem értése az ipar romlását idézik elő. Teljes szívvel és megértéssel teszik magukévá az elnök felfogását és törekvéseit és tudják, ha az ipar viszonyai egészségesebbek lesznek, akkor az alkalmazottak helyzete is jobbra fordul. Ne hagyja magát semmiféle támadástól elkedvetleníteni, arra kéri, hogy folytassa közhasznú munkáját és tartsa meg az egyesületet továbbra is megértő jóindulatában. Boldog új évet, jó egészséget és kitartást kíván!

Mészáros Győző elnök megnyugvással veszi tudomásul az üdvözlés tartalmát. Céljai mindig tiszták és egyenesek, minden törekvésebe a közérdek iránti

P Tűzhely
R rechaud
O rostonsütő
M főzőüst
E kávéfőzőgép
T tejforraló
H bain marie
E vízmelegítő
U kenyérpíró
S kávépörkölő
kávét, tejhűtő
vzhűtő
habtartály
kiadó asztal
pohártartó
edénymelegítő
mosogató stb. stb.

Gyártja és javítja

Edinger Arthur és Tsa.
BPEST, IV., PETŐFI SÁNDOR-U. 5.
TELEFON: 87-2-45.

megértését akarja belevinni. A mai, sokszor helytelen üzletpolitikát szeretné egészségesebbé tenni és a beteg állapotoktól iparunkat megtisztítani. Az ipari tisztesség első legfontosabb kelléke, hogy a vendég azt kapja, ami ki van írva. Amikor teljesen lehetetlen árakat irnak ki, elsősorban az ipar becsülete van megtámadva. Számtalanszor hangoztatta, hogy csakis egészséges ipar keretében boldogulhat a munkásság. Elsősorban természetesen magának az iparnak érdekét tartja szem előtt, de tudja, hogy az ipar sorsának jobbra-fordulása jelenti a személyzet boldogulását is. Szóvá teszi az iparban tapasztalható kinövéseket, helyteleníti a borra-raló egyoldalú megszabását, mert elvi álláspontja változatlanul az, hogy a borra-raló adása, vagy megszabása a vendég szuverén joga, abba senki nem szólhat bele.

Történnék sokszor hibák a személyzet részéről is. Az üzlet forgalmával szemben nem egyszer érdektelenséget mutatnak, mert azt hiszik, ha az ő borra-ralóikat megkapják, minden rendben van. A főpincéri kar hivatása az, hogy a személyzetet felvilágosítsa a közönséggel való érintkezés és az üzemek forgalmának akadálytalan lebonyolításáról.

Amikor az elhangzott üdvözlő szavakért köszönetét fejezi ki, azokat melegen viszonzozza, biztosítja a megjelenteket, a *Főpincérek Országos Egyesülete* iránt érzett meleg baráti érzéséért.

Nem értem!...

Irta: *Moór Jenő.*

Nem értem azt a példátlanul fonák és érthetetlen jelenséget, amely a kávé ipartestületnek a kávéiparban elharapódzott árrombolása és piszkos verseny megfékezése érdekében elhatározott akcióját egy előkelő kávé részéről fogadta. Huszonhét éve, amióta a kézmű- és kisipari érdekképviseleti front első harcvo-nalában élek, sok heves csatában vettem részt, legtöbbször bizony nyitott mellél állva az ellentáboroknak felém koncentrált pergőtüzét. Huszonhét év alatt sok értelmetlen és érthetetlen jelenséget figyelhettem meg, és sok dologra kellett távoli magyarázatot keresnem: de ennyire érthetetlenül, mint most a kávéfronti sajtóháborúban, soha sem állottam kézműipari mozgalommal szemben.

Mert mi történt tulajdonképpen?

Az ipar minden ágában kétségbeejtően elfajult a verseny. A fogyasztóért folytatott küzdelem a reális verseny tisztességes és józan elvein túlmenően olyan eszközökhöz nyúlt, amelyeket sem a jogos magánér-

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likőr különleges-ségek, főzelék és gyümölcs konzervek

dek nem indokolható, sem a kapcsolatos közérdek megengedhetővé nem tett. Az árrombolás és a tisztességtelen verseny epidémiája minden iparágban más-más jelenség formájában végezte pusztító munkáját, s így a védekezés formája is szükségképpen igazodni kénytelen az egyes szakmák speciális viszonyaihoz. De vannak minden szakmában közös elemek ebben a fertőző járványban. Vannak írott, és vannak íratlan gazdasági és erkölcsi törvények, amelyek senkisémeti túl magát. Írott törvény, hogy az üzleti jó erkölcsök ellen nem szabad véteni, hogy versenyt nem szabad az üzleti tisztességbe ütköző módon folytatni, nem szabad az áru kelendőségének fokozására valótlan és megtévesztő adatokat hirdetni, de még az igazat sem szabad úgy hirdetni, hogy az a szokásos figyelem mellett a valóságnak meg nem felelő értelmet kaphason. És bírói gyakorlat az, hogy az üzleti jó erkölcsökbe ütközőnek minősül minden olyan üzleti cselekmény, amelynek célja a jogos magánérdek megvé-désén túl, a versenytárs okatlan megkárosítása és tönk-retétele. És, ha ez a cselekmény az árrombolásos ke-resztül történik, a kamarai zsúri és a királyi bíróságok tisztességtelen versenyeselekménynek minősítik az ár-rombolást is igen sok minősített esetben.

Köztudomású, hogy a kávéiparban elég jelenté-keny mértékben folyik ez a minősített árrombolás. Az is köztudomású, hogy a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara az árrombolás ellen való védekezést az ipartestületek egyik legfontosabb feladatául jelölte meg. Nemesak a jogos gazdasági érdekek törvényes védelmének kötelessége bírta erre a kamarát, hanem magasabb nemzetgazdasági és hazafias szempontok is. Hiszen mindenki tudja, hogy hazánk sorsa, pénzünk értékállandósága, a lakosság mindenrendű és rangú rétegének boldogulása szorosan összefügg az állam-háztartásunk rendjével és egyensúlyával. Ennek az egyensúlynak alapja az iparok rentabilitása és az ipari adóalanyok teherbíró képessége. Aki ezt gyengíti a leghazafiatlanabb magatartást tanúsítja, mert az álla-mot eltartó adóalanyokat gyengíti. *A tisztességes pol-gári munka polgári hasznának biztosítása ma közér-dek.* A mezőgazdasági munka polgári hasznát törvé-nyek és rendeletek egész sora védi s azok egyike-má-sika a városi lakosságra igen súlyos terheket rak azért, hogy a mezőgazdasági polgári haszn bízósítható le-gyen. *Kállay* Miklós, volt földművelésügyi miniszter ebben a közérdekben büszkén nevezte magát az ár-drágítás miniszterének is, aminthogy a törvényhozás közérdekből tényleg árdrágítások egész sorával védte a mezőgazdasági üzemek hasznát hajtóvá tételének gondolatát.

Már most az ipartestületektől ugyanaz a közérdek csak azt kívánja, hogy alkalmas eszközökkel vessenek gátat az egzisztenciákat és adóalanyokat pusztító ár-rombolásnak. Sajnos, az iparban és kereskedelemben

SZEGÉNYSÉGI BIZONYÍTVÁNY az olyan

NIKOTEX-LÁDA

amelyben nincsen bőségben

NIKOTEX

SZIVAR ÉS CIGARETTA.

nincsenek árdragtást legázoló törvényintézkedések és törvények, de vannak a mindenkori viszonyokhoz mért reális haszon jogoságát előíró jogszabályok. Mi, akik az ipar magasabb érdekképviseleti gondjait viseljük, gondolunk már arra is, hogy új törvényes felhatalmazásokkal lehessen fokozottabb védelmet biztosítani az ipari munka hasznának. Addig is, míg ez a lehetőség bekövetkezik, a szakmai irányárak erkölcsi és a versenytörvénnyel védett rendszere mutatkozik alkalmas védekezésnek.

A szakmai irányáraknak gondos árelemzés alapján úgy kell elkészülniök, hogy a szakma iparüzőinek legalább kétharmada magára nézve kötelezőnek fogadhassa el, mert ebben a körülményben a bírói gyakorlat a fogyasztói érdekeket is megvédettnek látja, mert jóhiszeműen nem lehet feltételezni, hogy a *fogyasztók ellen* lehessen irányárakat megállapítani és fenntartani azt, ahol a termelők szabad elhatározásán múlik azok elfogadása. A *jó üzleti erkölcsök a szakmai és fogyasztói közérdek együttes védelme alatt állnak a szakmai irányárak, amelyeknek árelemzéséhez mindenki hozzászólhat, s amihez mindenki erkölcsi és anyagi érdekeinek szabad mérlegetésével csatlakozhat.*

Ezt készítette elő törvényes köteleességből a kávé ipartestület. A gondozására bízott anyagi és erkölcsi érdekek hazafias szolgálatának parancsa volt ez.

Ezt támadja a nyilvánosság előtt egy előkelő kávé.

Nem értem!

Elvégre egészen nyilvánvaló, hogy az illető kávé iparüzlete nem tartozik az árrombolók közé és így a megállapítandó irányárak minden valószínűség szerint alacsonyabbak lesznek, mint az ő üzemében ma szokásos árak. Az irányárak tehát vele szemben semmiképpen sem jelentenek árváltozást, hiszen az ő árait előreláthatóan nem kell majd fölemeléssel összhangba hozni az irányárakkal, amelyeknek lényege az, hogy azokon felül árusítani lehet, azok alá szállni azonban csak akkor, ha az alacsonyabb ár mellett is tudja reálisan igazolni a hasznot. Nem értem tehát, miért támadja a nagy nyilvánosság előtt az ipartestület köteleességszerű és hazafias erkölcsi alapon fölépülő védekező munkáját?

Nem értem különösen azt, hogy miért beszél a fogyasztó közönség megvédésének szükségességéről, amikor a fogyasztó közönséget az ipartestület akciója nem bántja? Nem értem, hogyha még azt sem tudja, milyenek lesznek az irányárak, miért folytat ellene agitációt a fogyasztó közönség megrövidítésének jelszavával, amikor egyáltalában nem kéri tőle senki, hogy emelje föl az árait, sőt nem fogja tőle senki kérni, hogy majdan szállítsa le az irányáraknál magasabb árait? Nem, értem, hogy miért kever ebbe a kérdésbe oda nem tartozó személyi éll és ellentétek szítására alkalmas rég elmúlt dolgokat?

Nem értem, ha tárgyi aggodalmak vannak, miért tárja ki azt elsőnek az ipar keretein túl a közönség körébe a sajtó útján? Nem értem, miért kell nyomtat-

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utánzásoktól!

VÉDJEGY

Magyar Játékkártyagyár R.T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 31-0-63, 45-3-71.

Alapított 1824.

ványokat megjelentetni s abban csudálatosan laikus módon állandóan a kérdés mellé fogva másról beszélni? Nem értem, miért nem akarja a szakmai irányárakkal lehetővé tenni azoknak, akik az üzleti jóerkölcsök és az üzleti tisztesség alapján a tisztességes polgári munka tisztességes hasznáért törvényes eszközökkel harcolnak, a szakma gazdasági helyzetének továbbromlásának megakadályozását?

Nem értem, miért tartja napirendről leveendőnek azt a kérdést, amelynek tárgya: 1. Közérdekű védelem a tisztas ipari munka viszonyok által megengedett polgári reális hasznának. 2. Közérdekű védelem az adóalanyoknak és így az állam javára is. 3. Közérdekű védelem az irányárakkal a fogyasztónak. 4. Közérdekű védelem az irányárak révén a jogtalan árfelhajtók ellen. Nem értem, hogyan beszélhet valaki a fogyasztó közönség megvédésének köntösében — aki nem akar közérdekű irányárakat? Nem értem, hiszen az irányárak védik a közönséget és nem a korlátlan árfelhajtás lehetősége!...

Mindezt csak úgy tudnám megérteni, ha valaki éppen ezt a lehetőséget akarná sanda mészárosként védeni. Ezt azonban feltételezni sem tudom s ezért az egész mozgalommal szemben értelmetlenül állok.

Nem értem!...

Mit eszik a mai ember

Érdekes és tanulságos adatokkal számolunk be itt arról, hogyan alakul a mai emberiség táplálkozása.

Az emberiséget táplálkozása szerint általában két főcsoportra oszthatjuk: kenyérevőkre és rizsevőkre. A kenyérevőkhöz tartoznak a fehér fajok, akiknek azonban a kenyér nem egyedüli főeledelük. A rizs legnagyobb fogyasztói viszont a kínaiak, indiaiak és japánok, akiknek a rizs fő táplálékuk, nemzeti eledelük. Minél jobban terjed a civilizáció, annál jobban változik az emberi táplálék. A fehér ember kenyere alig hasonlítható össze a régi rómaiak kenyérével (panis), míg a rizs és készítési módja évszázadok, talán évezredek óta semmit sem változott.

A kenyérevők ismét két csoportra oszlanak: búza és rozskenyérevőkre. Rozskenyeret főként Németországban fogyasztanak, azonban már ott is veszít nép-

Radó Pál

Hüvelyesek, konzervek, fűszer és gyarmatárak legolcsóbban
VIII., Rökk Szilárd-u. 21. — — Telefon: 34-0-59.
Flók: Nagyvásártelep. — — Telefon: 38-6-55.

szerűségéből. Míg a XIX. század elején 158 kiló volt a rozskenyér fejadagja, addig 1932-ben már 111 kilóra csökkent. Búzakenyérrel főként a nyugateurópai államokban sütnek, Angliában, Belgiumban, Franciaországban, Magyarországon, Ausztriában, azonkívül Dél-Európában, Spanyol- és Olaszországon, Dél-Olaszországban, Amerikában.

A burgonyafogyasztásban első helyen Európa áll. Így például Középeurópában az évi átlagos burgonyafogyasztás fejenként 150—160 kilogramm, ezzel szemben Amerikában mindössze 80—90 kilogramm, Főzelekkéfélet csak Európa és Amerika lakossága fogyaszt. Ázsiában viszont hüvelyeseket és kölest esznek az emberek.

A fehér ember sokkal több növényi zsiradékot és cukrot fogyaszt, mint a színes. A margarin Európában a legnagyobb fogyasztási cikk, főként Németországban, ahol 10 kilogramm az évi fejadag, míg Amerikában átlag négy kilót számíthatunk egy emberre, vajból ezzel szemben 10.4 kilót. Az ázsiai ember nagyon kevés cukrot eszik, az európaire átlag 20—25 kiló esik évenként. Minél fejlettebb egy ország ipara, annál nagyobb a cukor és növényi zsír fogyasztása.

A húsfogyasztás igen érdekesen oszlik meg. Marhahúst és bárányhúst az egész világon esznek az emberek, disznóhúst Ázsiában csak kis mennyiségben. Indiában pedig egyáltalában nem fogyasztanak. Kínában és Japánban viszont disznó, birka és kecskehús a legkelendőbb. A kínaiak nagyon szeretik a szárnyashúst, a tojást azonban csak évek múlva eszik meg, csemege gyanánt, akkor mikor már megromlott. Indiában, Kínában és Japánban általában kevés húst fogyasztanak, még a gazdag emberek is csak egyszer hetenként, vagy pláne egyszer havonként esznek húst. Ezzel szemben Európában és Amerikában a hús igen fontos táplálék. Középeurópában 45—50, Amerikában 60 kiló az évi fejadag. Állati zsírt és vajat csak a fehér ember fogyaszt, az indiai, kínai és japán egyáltalában nem. Az európai ember évi vajszükséglete fejenként 10—12 kiló, az amerikaié jóval több. (V. L.) (M. E. U.)

A munkaadó a munkaviszony megszűnése után három hétig köteles „beteglapot” kiadni

A társadalombiztosító intézetek a munkavállaló részére az alapszabályszerű segélyeket kiadják, akkor is, ha a munkavállaló megbetegedése a munkaviszony megszűnése után bizonyos időn belül következik csak be.

Ez az u. n. passzív jogon segélyezés, szemben az aktív jogon segélyezéssel, vagyis amikor a munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt betegszik meg. A passzív jogon a segélyezés előfeltételeit a 65.000—1935. M. E. számú rendelet 12. §-a módosította. Míg ugyanis a régi rendelkezés szerint a munkavállalót passzív jogon a három héten túli, de hat héten belüli megbetegedés esetében is lehetett segélyezni, addig az idézett rendelet szerint a munkaviszony megszüntetésétől számított három héten túli megbetegedés esetében, a segélyezésre igényjogosultságot passzív jogon sem lehet ezentúl megállapítani.

Ez a változott rendelkezés egyben azt is jelenti, hogy a munkaadó — az eddigi gyakorlattól eltérően — a munkaadói igazolványt (beteglapot) csak oly személy számára köteles kiszolgáltatni, aki az igazolvány kiállításának időpontjában alkalmazásában állt, vagy aki alkalmazásából kilépett ugyan, de a kilépésnek és az igazolvány kiállításának időpontja között három hétnél, (eddig hatnál) hosszabb idő nem telt el, feltéve, hogy a biztosított a munkaadó legjobb tudomása szerint időközben másutt alkalmazásban nem állt, vagy nem állott, illetőleg önálló kereseti foglalkozást nem űzött.

A munkaadó tehát a munkaviszony megszűnésétől számított három héten túl a munkaadói igazolványért hozzáforduló volt munkavállalójának a munkaadói igazolványt már nem kell kiadnia, mert a munkaviszony megszűnésétől számított három héten túl kiállított beteglap amúgyis érvénytelen és az semiféle segélyre, vagy gyógyvállalásra alapot nem ad.

Hivatalos rész

Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara.

Ki./Csa.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ezúton szólítja fel az érdekelt kisiparosokat és kiskereskedőket, hogy mindazokat az egyéneket, akik őket felkeresik és a kamarai kisipari és kiskereskedői hitelakciótól való kölcsönszerzés ürügye alatt, jutalékot, vagy bármilyen címen anvagi szolgáltatást kérnek, adják át a legközelebbi rendőrnek, mert mindazok, akik a kamarai hitelakcióban való részvételük ügyében közbenjáróként szerepelnek, — szélhámosok.

Budapest 1936. január hó 10-én.

Dr. Gyulay Tibor s. k.
főtitkár.

FIGYELMEZTETÉS!

Figyelmeztetjük Kartársainkat, hogy a vigalmiadó átalányok kérésének utolsó terminusa január 31. Aki eddig kérvényét nem adja be, átalányt nem kaphat.

A FÉNY A KÁVÉHAZ ALAPMOTIVUMA

Ragyogóan tiszta, tündöklően fényes lesz ablak és tükröltege ha

K O M L Ó S I - n á l

tisztítatja. Olyan olósó a bérletrendszer, hogy a házimunka nem fizetődik ki. — V., Akadémia-u. 7. — Tel: 23-7-34.

H I R E K

Előljárósági ülés. A Budapesti Kávésok Ipartestületének előljárósága f. é. január 24-én (péntek) d. u. 5 órakor tartja ez évben első előljárósági ülését. Felhívjuk az előljáróság tagjait, hogy a napirend fontosságára való tekintettel, minél teljesebb számban jelenjenek meg az ülésen.

Adóközösségi értesítés. Minthogy az 1936. évi adóközösségi átalány megállapítására vonatkozó tárgyalások még folyamatban vannak és az átalányok kivetése még nem történt meg, az adóközösségi tagok a múlt évben kivetett átalányt tartoznak további intézkedésig megfizetni. Azok pedig, akik a múlt évben nem voltak adóközösségi tagok, oly összeget tartoznak fizetni, amennyinek megfizetésére őket az adóközösség vezetősége felhívta.

Zenejogdíjak ügye. A magyar szövegírók-, zeneszerzők és zeneműkiadók szövetsége múlt év január elsejével új jogdíj-táblázatot adott ki, mely a zenéltetés minősége, időtartama szerint osztályozta az egyes kávéházakat. E táblázat az 1936. évre is érvényben marad. Akinek a kivetett jogdíjak megállapítása ellen észrevétele van, közölje testületünk irodájával.

A vigalmi adóátalányok ügyében az ipartestület elnöksége eljárta a székesfőváros pénzügyi osztályában, ahol a vigalmiadó eltörlését végső esetben pedig az átalányok leszállítását kérte. A kérelem érdemben döntés még nem történt. Ezúttal is figyelmeztetjük kartársainkat, hogy átalányozásra csak az tarthat igényt, akinek e címen hátraléka nincsen, vagy azt legkésőbb február 28-ig teljesen kifizette.

A személyzeti kereseti adó megszabása a székesfőváros illetékes osztályától nyert értesítés szerint további intézkedésig változatlan marad. A zenészek kereseti adójának ügyében a közeljövőben megfelelő rendelkezés fog kiadatni.

Esti kereskedelmi szaktanfolyam. A Budapesti Kereskedelmi Akadémia új öthónapos esti tanfolyamot nyit oly egyének részére, akik annakidején felső kereskedelmi iskolát (szaktanfolyamot) nem látogattak. Tantárgyak: könyvvitel (átríró módszerek, mérlegelmélet), kereskedelmi ismeretek, kereskedelmi számtan, kereskedelmi levelezés és közgazdaságtan. A megnyitás időpontja január 16., illetve január 23., azonban az igazgatóság még január hó végéig is elfogad jelentkezéseket. A beírások megkezdődtek. Jelentkezés naponta délelőtt 8—1-ig és este 6—7-ig az igazgatóságnál: V., Alkotmány ucca 11. sz. I. emelet. Telefon: 20—5—47. Nyomtatott tájékoztató a kapusnál is kapható díjtanul.

Csak háromszor lehet majd évente félárú jeggyel Budapestre utazni. Régi panasz, hogy azok a gyakori alkalmak, amikor Budapestre félárú jeggyel lehet utazni, nagy károkat okoznak a vidéki kereskedőknek. Ezeket az alkalmakat használják fel ugyanis a vidé-

Behozatali korlátozások

miatt már előre ajánlatos, ha vevőink teával a téli szezonra magukat ellátják.

Friss termésű, hosszú éveken keresztül bevált teakeverékeink megérkeztek, azokból kimérve is bármily mennyiséget szállítunk.

Imperiál teakeverék	P. 20.65
Royal teakeverék	„ 18.45
Lipton teakeverék	„ 19.65
Teakeverék a)	„ 17.40
Teakeverék b)	„ 14.80

Jamaikai vágott rum 50⁰/₀ P. 5.90

Jamaikai vágott rum 60⁰/₀ „ 6.90

valódi jamaikai rummal, többéves vágás.

Budapesti Kávésok

Áruforgalmi Rt-nál

Budapest, VIII., József-krt 38.

Telefon: 39-2-77.

kiek arra, hogy Budapestre menjenek bevásárolni, ahonnan az áruházakban beszerzett áruk tömegeivel érkeznek vissza otthonukba. A budapesti áruházakban készpénzzel fizetnek, míg lakóhelyük kereskedőinél hitelt vesznek igénybe. Végeredményben ezek a félárú utazási alkalmak nem jelentettek mást, mint a MÁV részéről az áruházaknak burkolt formában adott kedvezményt. A kereskedelemügyi miniszter az elhangzott panaszok orvoslására rövidesen ki fog adni rendeletet, amely szerint a jövőben csak a Budapesti Nemzetközi Vásárnak, a Tenyészállatvásárnak és Szent István ünnepének idejében fognak a vidékről Budapestre utazóknak félárú jegyeket adni. Ezt az intézkedést a vidéki kereskedelem örömmel várja; azonban a mi iparunknak feltétlen ártani fog.

Élelmiszerek eredete. Élelmiszereink nagyrészenek ősi hazája a legtávolabbi országokban van és termelésüknek kifejlődése néha évezredekig vett igénybe. Így például Nagy Sándor macedón király hadjáratai alkalmával a Fekete Tenger vidékén ismerte meg a cseresznyét és az őszi barackot. A nádcukrot a keresztelők háborúk vitézei a palesztinai Tripoliszban fedezték fel. A répacukor feltalálása már újabb keletű. Az 1747-ik évben állította elő legelsőnek Markgráf Zsigmond német vegyész. A kávé őshazája nem mint sokan gondolják Brazília, hanem az abessziniai Kaffa tartomány, ahonnan még ma is kitünő kávé jó a világpiacra. A kukoricát törökbúzának is nevezik, azonban alap nélkül, mert nem Törökország, hanem a délamerikai Mexikó és Peru a hazája. Ezért talán jobb is a „tengeri” elnevezés, mivel először tengereken át jutott Európába. A narancs Kínából származik; Európá-

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat

Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 38-5-50.
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

Uj és használt kávéházi és vendéglői berendezések

vétele és eladása. Billiárdok, asztatok, székek, alpakka, üveg, porcellán, kávégépek stb.

Fried Zsigmond és fia VI. Király-u. 44. Tel: 29-1-34.

ba a portugálok hozták be első ízben „kínai alma” név alatt. A banán a legrégebbi idők óta az egész Keleten, különösen Egyiptomban egyike volt a legkedveltebb csemegéknek. A paradicsom csupán a középkor vége felé jutott el Európába, még pedig „Ádám almája” néven; innen is ered az újabb keletű neve, mert hiszen Ádám almája az Édenkertnek, másnéven a Paradicsomnak terméke volt.

Az illatosított tea. Egy Prágában megjelenő újságban olvassuk, hogy Csehszlovákiában éterikus esszenciákkal illatosított teát hoztak forgalomba. A lap megjegyzi, hogy ez voltaképpen teahamisítás, mert az illatosítás által a tea silány minőségét elpalástolják. Ez nemcsak a kereskedőt vezeti félre, hanem a fogyasztót is; mindkettőt megcsalják a tea valódi értéke tekintetében. Ezt az illatosított teát ugyanis drágábban árusítják, mint ami valóságos értékének megfelelően. Hivatalos vizsgálat állapította meg, hogy erős illatosításnál a teaforrázat elveszti természetes teazamatát.

Az árromboló büntetése Németországban. Wollenschlaeger Albert geschwendai (Türingia) lázhőmérőkészítő a hőmérők megállapított árait nem tartotta be, ezért 1934-ben néhány hónapra egy koncentrációs táborba internálták. Alig, hogy onnan elengedték, újra kezdte az árrombolást, mire iparigazolványát megvonták és hat hónapra eltiltották hőmérőkkel való kereskedéstől is, végül pedig ismét őrizetbe vették.

Ipartestületi tagdíjat nemfizető iparos — nem tarthat tanoncot. A miskolci Kereskedelmi és Ipar-kamara iparososztálya a körzetéhez tartozó ipartestületek szakvéleményének meghallgatása után olyan álláspontot fogadott el, amely szerint kívánatosnak tartja, hogy azon ipartestületi tagoktól, akik két évi tagsági díjjal hátralékban vannak és rosszhiszemű nemfizetők, a tanonctartási jogot hivatalból megvonják.

Pincéregyetem létesült Csikágóban. Csikágóból jelentik: Lloyd Rex, volt pincér, aki egy örökség révén többszörös milliomos lett, elhatározta, hogy pincéregyetemet alapít Csikágóban. Ez a pincéregyetem abban különbözik majd a már meglévő pincériskoláktól, hogy igen alapos és tudományos jellegű lesz. Minden pincér, aki elvégezte az egyetemet, tisztában lesz a táplálkozásban alapelemeivel és a főzési vegyészettel. Az egyetemre csak korlátozott számban vesznek fel hallgatókat. A tanulmányi időszak öt évig tart és azt nehéz vizsga fejezi be.

Kártyatisztítást

a legrövidebb időn belül szépen és olcsón és hajszálnyi vékony vágással eszközölk. — Vidéki küldeményeket pontosan, utánvétellel szállítok.

MOSKA JÓZSEFNÉ, Budapest, VIII., Bezerédi-utca 8.

Telefonhívó: 32-2-51 és 30-0-10.

Kantos testvérek r. t.

festő, mázó és tapétázó iparizsem

Budapest, VI., Horn Ede-utca 5. Telefon: 19-4-51, 18-5-23.
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és fal-
kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

Kávéházból — egyetemi könyvtár. Brünnből írják: A morvaországi tartományi bizottság a tartományi székházban levő kávéház tulajdonosának bérszerződését felbontotta. A kávéház helyisége tartományi és egyetemi könyvtár céljaira fog átalakíttatni.

Tatarozási kölesön kávéházak részére. Bécsi testvértestületünk számos tagjának kérésére, azzal az előterjesztéssel fordult az illetékes hatóságokhoz, hogy a munkaalkalmak teremtése során a kávéházak részére tatarozási hozzájárulásokat engedélyezzenek. A kereskedelmi minisztérium azt közölte a kérelmezőkkel, hogy a kérést pártolólág tette át a szociális közigazgatás illetékes osztályához.

Miért dobják a kávé a tengerbe? A tengerentúli nyersanyagtermelés válságának (túltermelés, árka-tasztrófa, értékesíthetellenné vált készletek) legtipikusabb és leggyakrabban emlegetett példája a kávé. Az 1924—28. évek átlagában az évi termelés világszerte összesen 15.6 millió q volt, 1929-ben 173 frankra, 1932-ben 100 frankra esett a kávé ára s a hanyatlás a múlt évben is folytatódott. Az évi átlagos ár tavaly 76 aranyfrank volt. A fontosabb országok fogyasztási adataiból megállapítható, hogy a kávé válságát nem a fogyasztás csökkenése, hanem a termelés fokozása okozta. Az európai országok közül ugyanis a tíz legfontosabb fogyasztó (Németország, Franciaország, Olaszország, Nagy-Britannia, Jugoszlávia, Ausztria, Lengyelország, Románia, Svájc és Magyarország) a válság legsúlyosabbidejében, 1929-től 1932-ig nem is csökkentették kávévásárlásaikat. Ezek az államok az 1924—28. évek átlagában 3.7 millió q kávé vásároltak egy év alatt, 1929-ben 4.3 milliót, 1932-ben 4.2 millió métermázsát. A tíz ország között vannak erősebb és gyengébb kávéfogyasztók. Ausztriában például a válság előtt (1924—28) egy-egy lakos évenként 1.2 kg. kávé fogyasztott, az angol polgár azonban csak 0.5 kg.-ot. A rendkívül csekély román fogyasztáshoz a magyar (0.34 kg.) és a lengyel fogyasztási fejátlag (0.21 kg.) járt legközelebb. 1932-ben a fogyasztási fejátlag tulajdonképpen csak azokban az országokban volt kisebb a válság előttinél, amelynek ebben az időben már a devizahelyzettel összefüggő vámintézkedésekkel korlátozták a bevittelt (Jugoszlávia 0.52 kg., Ausztria 1.1 kg., Magyarország 0.29 kg.). a többi országokban még mindig nagyobb volt a fejátlag, mint az 1924—28. években: Németország 2.0, Franciaország 4.4, Románia 0.26, Svájc 4.7 kg.

Trafikot vegyen át

kezelésre, befektetett tőkje és megélhetése biztos, óvadékára teljes fedezetet kap. Csakis korrekt megélhetést nyújtó trafikok közvetítésével foglalkozik a

DOHÁNYKISÁRUSOK SZÖVETKEZETE
Békkocsis-u. 19. II. em. Telefon: 35-35-2.

A welszi herceg ittartózkodása alatt a lipótkörúti

Glasner Ede r.t.

„PRINCE OF WALES“

kétszersültjét fogyasztotta.

LIPÓT KÖRUT 6.

TELEFON: 11-6-26.

Ipari és közigazgatási hírek

Mely alkalmazottak után kell a vállalatoknak nyugdíjilletéket fizetni? Január 31-ig kell a kimutatást beadni és a fizetést teljesíteni! A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, társaságok és intézetek január 31-ig kimutatást tartoznak adni a szolgálatukban álló alkalmazottaiknak, továbbá igazgatósági, felügyelőbizottsági, választmányi és hasonló társasági szervezetük tagjainak előzőévi járandóságairól és ezen kimutatás alapján kötelesek megfizetni a járandóságok utáni nyugtáilletéket. A nyugtáilletéknek fizetési kötelezettsége kiterjed — a közigazgatási bíróságnak 191. számú jogegységi megállapítása szerint — mindazokra az alkalmazottakra, akik a napszámos fogalma alá nem esnek. Ezen fogalom meghatározás magában foglalja az u. n. „hivatalnok, altiszt és szolgák” kategóriáját, továbbá bármely elnevezésű, szellemi vagy fizikai szolgálatokat, amelyekhez egyrészt a közönséges munkások körét meghaladó szakismeret és szakképzettség szükséges, és amelyek másrészt a napszámosok fogalmán kívül álló, állandóbb jellegű munkabérviznyon alapulnak.

Állandóbb jellegű munkabérvizny az, amelynek a felmondási idő az ipartörvény szerint — különleges megállapodás híján — nem kevesebb, mint 15 nap. Azon alkalmazottak, tehát, akiknek törvényes felmondása kevesebb 15 napnál, a vállalatoknak bejelenteni nem kell.

Szinleges üzlet tartása. Szinleges üzlet tartása miatt iparjogositvány az 1922:XII. tc. 69. §-a alapján vissza nem vonható. A szinleges üzletet fenntartó kereskedőt olyannak kell tekinteni, mint aki iparát nem gyakorolja és ilyen esetben a törvény 71. vagy 72. §-a alapján való eljárásnak van helye. A szinlegességet adott esetben a figyelembe jövő összes körülmények (hogy a kereskedő feltünteti-e az üzlethelyiségen az illető kereskedői szakmát, tesz-e kirakatba az illető szakma körébe tartozó árukat, tart-e olyan mérvű raktárt, amely a szokásos raktárnak megfelelő gondos mérlegelésével kell megállapítani. (12.988—1933. K. M.)

Mikor van üzemutódlás? A hitelező azért perli az új bérlőt, mert az hirdetésében közölte, hogy X. Y. volt helyiségében nyitott üzletet. A Kúria 2613—1935. szám alatt elutasítja, mert ebből még nem következik

az üzletutódlás. Semmi adat nincs arra, hogy az árukészletet, a követeléseket, a vevőkört átvette volna, vagy az előd, illetve a bérbeadó valamit ezek, vagy ilyenek fejében kapott volna.

A bíróság nem mérsékli a házbért. Az 1927-ben 17.400 pengővel 9 és fél évre bérelt üzlet és a 3480 pengős lakás bérének birói mérséklését kérik az iparos gazdasági lehetetlenülés és méltányosság alapján. A Kúria elutasítja, mert ha nem bírta, miért nem élt azzal a jogaival, hogy az üzlet egy részét visszaadhassa, és a lakás egy részét albérbe adhatja, végül a közüzemi díjat és a 10% feletti adókat már előbb elengedték. (2499—1935.)

Mestervizsgálat letétele. A nehezebben elsajátítható iparokban mestervizsgálatot csak azok tehetnek, akik a tanoncidő befejezése után legalább két és fél évi szakképző gyakorlatot igazolnak. (48.691—1933. K. M. szám.)

A segédi gyakorlat utólagos igazolása kérdésében nem a csoládi kapcsolat, hanem a tényleges szakképző ipari munka a döntő. (6226—1934.) A társasviszonyban töltött idő nem számítható be. (18025/33.)

Nem szabad a pálinkaméréseknek utcán át teát árusítaniok. A pálinkamérések újabban rátértek teának utcán való árusítására. Ez azonban megengedhetetlen, mert a 101.000—1921. számú pénzügyminiszeri rendelet kifejezetten előírja, hogy „korlátlan kimérési üzletekben és a korlátolt kimérési üzletek közé tartozó kizárólagos pálinkamérésekben sem élelmicikkeknek, akár az üzleti helyiségben, akár azon kívül történő fogyasztásra való kiszolgáltatása, sem egyéb, a szeszitalok és alkoholmentes üdítőitalok fogalma alá nem eső árucikkkel való kereskedés nem gyakorolható.” E rendelkezés értelmében tehát a pálinkamérések ellen a kimért tea árusítása miatt felmerülő panaszok a legteljesebb mértékben jogosak.

Vendéglős községi bíróvá választható-e, illetve van-e törvényi akadálya annak, hogy a megválasztott bíró italmérési engedélyét megtarthassa? Nincs törvényes akadálya annak, hogy községi bírónak oly egyén választsék ki, aki italmérési jog birtokában van. Ezzel kapcsolatban azonban az a kérdés merül fel, hogy italmérési joga birtokában maradhat-e az, akit községi bíróvá választanak s a megválasztott a birói tisztet vállalja? Az italmérési törvény végrehajtása tárgyában kiadott 101.010—1921. P. M. szám alatt kiadott utasítás 4. §-a szerint ugyanis az a községi alkalmozott, akinek az italmérési engedélyek kiadására, vagy a kimérési (elárusítási) üzletek felügyeletére, illetve ellenőrzésére befolyása van, még sajáttermésű borai (zárt palackokban) kismértékben való elárusítására sem nyerhet engedélyt. A joggyakorlat tényleg az, hogy a községi bíró is oly községi alkalmozottnak tekintetik, kinek italmérési ügyekre befolyása van s így ha a község italmérési joggal bíró egyént választ bírójának, ennek az italmérési jogról le kell mondania.

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt. Budapest, VI.,

Vörösmarthy-utca 47b. — Telefon: 21—3—85.

Számos kávéház gőzmosója.

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési
cikk raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók címkék, stb. T: 41-5-15.

Ki felelős, ha leszakad a kávéház napellenzője?
Még a tavasszal történt, hogy a Bodó-kávéház Baross-utcai oldalán a napellenző vasszerkezet leszítőkarrjai és rudjai leszakadtak. A lezuhanó vasak Havas Gyula rokkant huszárkapitányra zuhantak és fején, vállán és balszemén komolyabb sérüléseket ejtettek. A százados agyrázkódást kapott és egyik kulcsesontja eltört. Kártérítési pert indított nemcsak a háztulajdonos, hanem a kávéház bérlője, Bodó Adolf ellen is, akiktől 150 pengő havi életjáradékot követelt, amelyet a per folyamán 40 pengőre mérsékelt. A bizonyítási eljárás befejezése után a törvényszék közbeszóló ítélettel megállapította a háztulajdonosok kártérítési kötelezettségét, Bodó Adolf kávéssal szemben azonban a kereset elutasította. Az ítélet érdekes indokolása szerint a kávéházi napellenző szerkezet az ingatlanhoz van egybekapcsolva. Ezért a háztulajdonos felelős mindazért a kárért, amit a vasszerkezet lezuhanása okozott. A közbeszóló ítélet jogerőre emelkedése után állapítja meg a törvényszék a kártérítés összegét.

A kávé csak a ruhatárba elhelyezett ruhadarabokért felelős. Bild József vaskereskedő 220 pengő erejéig beperelt egy kávéházat, mert a fogásra akasztott télikabátja eltűnt. Ugy a járásbíró, mint a törvényszék elutasította keresetével. Az állandó bírói gyakorlat szerint, így hangzik a törvényszék ítéletének indokolása, a kávé csak azokért az ingóságokért felelős, amelyeket a vendég vagy neki, vagy az általa megbízott ruhatárosnak adott át. Minthogy a vendég nem tudta igazolni, hogy kabátját a ruhatárban helyezte el, a kávéház tulajdonosát az eltűnt télikabátért nem lehet felelősségre vonni. Egyébként is kiderült, hogy Bild József a kávéházból rövid időre eltávozott és a téli kabátját őrizetlenül hagyta a fogason.

Dohánygyártmányok árusítása. A koresmák, vendéglők, szállodák és kávéházak tulajdonosai, akik a pénzügyi hatóságtól az 1926. évi IV. tc. 9. §-a alapján dohánygyártmányok korlátolt eladására engedélyt nyertek, a nyert engedély alapján dohánygyártmányok és mellékcikkek, úgymint szivarkapapír és gyufa árusításával külön e célra váltott iparigazolvány nélkül foglalkozhatnak. Az említett mellékcikkek árusításának joga azonban épúgy, mint a dohánygyártmányok-

**Szék- és
Faárugyár Rt.**
Budapest, Kőbányai-ut 41-a
Telefon: 34-6-43.

Új modern típus

Saját érdekében kérjen árajánlatot!

nál „korlátolt“, vagyis kizárólag a helyiségben ételt vagy italt fogyasztó vendégek kiszolgálására terjed ki.

Gyárszerű iparújszhez megkívánt alkalmazotti létszám. A 113.906—1932. K. M. számú rendelet 1. §-a értelmében a gyárszerű iparújszhez megkívánt alkalmazotti létszám szempontjából csak a község vagy város területén létesített üzemben alkalmazott műszaki tisztviselők, segédek és szakmunkások vehetők figyelembe. Az állandóan más község területén lakó és az üzem által ott foglalkoztatott alkalmazottak azonban a gyárszerűséghez alkalmazotti létszám szempontjából figyelembe nem vehetők.

Nem emelik a szeszarakat. A szeszüzlet forgalma változatlan árak mellett a múlt heti keretek között mozgott. A finomított és denaturált szesz detailforgalmi ára sem változott. A szeszkereskedelemben körében utóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy a gyárak emelni akarják a szeszarakat. Ezt a hirt beavatott helyen a leghatározottabban megcáfolták.

Üzletvezető csak egy helyen lehet alkalmazásban. A kereskedelemügyi miniszter 28.536—1933. K. M. számú határozatában kimondotta, hogy egyidejűleg főüzletben, és fióküzletben, vagy két fióküzletben ugyanazon egyén üzletvezető nem lehet.

Ki felelős az iparossegéd munkakönyvéért? Nagy Sándor iparossegéd 450 pengő tőke és járulékaik iránt beperelte a munkaügyi bíróságnál Rosenberg Sándor könyvkötő mestert, mert Rosenberg elvesztette Nagy Sándor munkakönyvét és emiatt az iparossegéd hosszabb időn át nem tudott elhelyezkedni. A bíróságok kimondták, hogy a könyvkötőmester köteles Nagy Sándor kárát megtéríteni, mert valóban az ő hibájából jutott nehéz helyzetbe. Ezzel szemben Nagy Sándornak is mindent meg kellett volna tennie, hogy a munkakönyvet pótló ideiglenes munkaigazolványt beszerezze. Miután ezt nem tette meg, hosszabb időre szóló kártérítési igényt nem támaszthat. Ennélfogva csak kétheti időtartamra ítélték meg Nagy Sándornak 36 pengő kártérítést.

STUDIUM

dákó és
irókréta

Gyártja:

Budapesti Kréta, Vegészeti Gyar és Kerask. rt.

Kapható:

Budapesti Kávésok Árutorgalmi rt.

Betegségélyezési ügyek

A szülónél alkalmazott tanoncok öregségi biztosítási kötelezettsége. Az OTI vezérigazgatója 1200/1—1935. szám alatt a következő köriratot adta ki: Azoknál a tanoncoknál, akik szülőjükkel vannak tanviszonyban, a természetbeni ellátást nem lehet a munkaviszonyból származó javadalmazásnak minősíteni, vagyis azt a napibérosztály megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni. Önként következik ebből, — figyelemmel az 1928:XL. tc. 6. §-a (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre — hogy az ilyen tanoncok abban az esetben, ha készpénzjavadalmazást nem kapnak, öregség stb. esetére nem esnek biztosítási kötelezettség alá.

Mikor háríthatja át az OTI a baleseti költségeket?
Az OTI-nak az az elve, hogy a baleseti költségeket még a baleseti díjakon kívül is, behajtja a munkaadón, mert rábizonyítja, hogy nem tartott rendet a műhelyében. A kir. Tábla jogegységi tanácsa 7. sz. döntésében október 21-én kimondotta, hogy a törvény 169. §-ában említett hatósági rendszabály, illetve utasítás, csak olyan utasítás lehet, amelyet más munkásvédelmi fórum írt elő. Maga az OTI nem számít ilyen hatóságnak.

A házastárs szavatossága a biztosítási járulékért.
A peres járuléktartozás felperes férje üzemében a házasság tartama alatt keletkezett. A kir. ítéletábla felperesnek az említett járulékhátralékért való szavatosságát az 1927:XXI. tc. (T) 26. §-a alapján az esetre is megállapította, ha a hátralékos üzem tulajdonosa nem egyedül a felperes férje volt, hanem az üzem társas cég alatt folytatott is, és ha a felperes férje ennek a társas cégnek csak egyik tagja volt is. Sem a T. 26. §. 4. bekezdése kifejezetten sem rendelkezik,

**FRANÇOIS
PEZSGŐ**

**Crémant Rosé
Transylvania sec**

de nem is értelmezhető akként, hogy a házastársi szavatosság csak egyéni céggel bíró munkaadó biztosítási járuléktartozásaira korlátozódna. Ellenkezőleg, abból, hogy a T. 26. §. 1. és 2. bekezdései szerint munkaadó az, aki üzemét saját számlájára fenntartja, továbbá, hogy az üzem cégtulajdonosai egyetemleg felelősek — nyilvánvaló, hogy a T. 26. §. 4. bekezdésében említett munkaadó alatt a házastárs szavatosságát illetően is úgy az egyéni, mint a társas cég alatt folytatott üzem tulajdonosa, illetőleg tulajdonosai értendők, a T. 26. §. 4. bekezdése tehát a társas cég tagjainak a Kt. 88. §-a szerint egyetemleges felelőséget a cégtagok házastársaira is kiterjeszti. (T. XVII. 1738—1934.)

Szives figyelmébe ajánljuk kartársainknak a **Berger S. szobafestő, fényező és tapétázó** vállalatot (VI., Hegedüs Sándor-u. 27.), aki 1935-ben az Andrassy, Etolie, Florence, Santos kávéházak munkálatait a legnagyobb megelégedésre végezte.

Kristály ásványos forrásvíz. csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

BERGER S.

szobafestő, mázoló, fényező és tapétázó
 Budapest, VI., Hegedűs Sándor ucca 27.
 Telefon: 20-4-82.

Írógépet irodájába, üzletébe, otthonába legolcsóbban **Édes és Deesy-**nél vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás, javítás legolcsóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 44-2-24.

«Hattyu» Gőzmosó- és fehérneműkölesző vállalat (Budapest, VII., Klauzál-utca 8.) a legmodernebbül újonnan be rendezett üzemével, mindenben a legkedvezőbb feltételek mellett áll kartársaink rendelkezésére.

T. Fizető-pineér urak! A Götzl Lipót Sidol vegyitermékek gyára r. t., (Budapest, XIV., Csérei ucca 14. Telefon: 96-6-86.) arról értesít bennünket, hogy szívesen bocsát rendelkezésünkre megfelelő mennyiségű számolóécédulát. Ajánljuk tehát, hogy a Sidolgyár ezen előzékenységet minél számosabban vegyék igénybe és akár telefonon, akár levelezőlap útján közöljék címüket a gyárral, hogy az a számolóécédulákat rendelkezésükre bocsáthassa.

Felhívjuk ipartársaink figyelmét **Steiner és Szimper** dísz- és szobafestő és mázoló üzemre (Budapest, IX., Üllői út 57. Telefon: 30-6-29.), mely eddig is kartársaink közül többeknek állandó szállítója évtizedek óta. Kérjük, hogy kartársaink festő és mázoló munkákat a lehetőség szerint csakis **Steiner és Szimper** céggel végeztessenek.

Üvegzettisztítatás. Rendkívül előnyös feltételű megápolódásokat létesít most a **Komlósi** cég (Akadémia-u. 7.) az egyes kávéházakkal tisztítatási bérletekre. A cég egészen olcsó havi bérért elvállalja az üvegzet teljes tisztántartását. A kávék így csekély összegért kényelmetlen gondoktól szabadul meg és kirakatüvegei mindig fényesen ragyognak. Kérjen telefonon ajánlatot. Telefon: 23-7-34.

Schneider és Társai üvegesiszoló és tükrögyár (VIII., Vig ucca 34.) végzi kartársaink részére legjutányosabban a kávéházi tükrök készítését, javítását és fonsorozását, valamint kávéspoharak csorbajavítását. Egyébként ezen jó hírű cég végezte a Baross kávéház idevágó munkálatait is a közelmúltban. A legmelegebben ajánljuk ipartársainknak a céget, mint megbízható, szolid beszerzési forrást.

Radó Pál közismert fűszer, gyarmatáru és terménykereskedő cég az üzemek ellátására olyképp rendezkedett be, hogy úgy tömegcikkekből, mint bab, borsó, lencse, konzervek, ízek stb., mint a speciális élelmi cikkekből komplett raktárt tart, ahonnan a kartársakat a legkisebb mennyiségben is a legjutányosabb áron szolgálja ki. A cégnek a Nagyvásártelepen is van üzlete.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít
KRONEMER DÁVID márványipari üzem,
 Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körut sarok.) Telefon: 37-8-69

Geduldiger Hugó Betyegzőgyára

Budapest, VI., Vilmos császár-út 17.
 Telefon: 22-8-95. Telefon: 22-8-95.

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.
 Telefon: 84-3-39. — Uveg és porcellán.

KAVÉHÁZI PARKETTA

SZABÓKY GYÖRGY IX., Üllői-út 73. T. 37-4-03.

Saját érdekében kérjen árajánlatot a kávéházak legrégibb és legmegbízhatóbb parketta és padlózási vállalatától.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.
 Telefonok: 14-0-44. és 18-4-64.
 Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

Steiner és Szimper

szobafestők, mázoló, dísz- és templomfestők.
 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 57. — Telefon: 30-6-29.

Az eredeti

SIDOL

fém-,
ablak-
és

márványtisztításra a legalkalmasabb!

Götzl Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R. T.
 Telefon: 96-6-86

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
 Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.